

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารงานของการประปานครหลวง*
THE INTEGRATION OF BUDDHIST PRINCIPLES IN THE ADMINISTRATION OF
THE METROPOLITAN WATERWORKS AUTHORITY

อดิศักดิ์ ปิยะสุวรรณ

Adisak Piyasuwan

บริษัท 43 เอ็นจิเนียริง จำกัด

43 ENGINEERING COMPANY LIMITED

Corresponding Author E-mail: adi@43engineering.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการบริหารงานของการประปานครหลวง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาพัฒนางานประปาอย่างต่อเนื่องและได้นำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเพื่อบริหารจัดการงานประปานครหลวงเนื่องจากการทำงานไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรไหนหรือเป็นงานลักษณะใด คนทั้งหลายต่างก็เฝ้าหาทฤษฎีแห่งความสำเร็จมากมาย มาใช้แก้ปัญหาและหาหนทางเจริญก้าวหน้า แต่ก็เชื่อว่าทุกคนจะทำได้ และเจอประตูสู่ความสำเร็จ แต่ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมะที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นคือ อธิปไตย 4 ซึ่งเป็นธรรมแห่งความสำเร็จ

ดังนั้น การบริหารจัดการงานประปานครหลวงตามหลักอธิปไตย ๔ เป็นการบูรณาการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานการประปานครหลวงให้สามารถนำไปเป็นตัวแบบในการพิจารณาปรับปรุงด้านการบริหารงานของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; ประปานครหลวง; หลักพุทธธรรม

Abstract

This article aims to present the management of the Metropolitan Waterworks Authority. by bringing innovations and technologies To continuously develop waterworks and integrate Buddhist principles to manage the Metropolitan Waterworks Authority due to work regardless of what organization or type of work it is. Many people have been looking for many success theories. used to solve

problems and find a way to progress But not everyone can do it. and found the door to success But in Buddhism, there is a dharma principle that is used to work in order to be successful in work, that is, 4 Iddhibaths, which is the Dharma of success.

Therefore, the management of the Metropolitan Waterworks Authority according to the 4th power principle is to create innovations in the management of the MWA executives and staff to be able to be used as a model for considering improvements in the administration of the government and private sectors. to be in line with the National Economic and Social Development Plan

Keywords: management; Metropolitan Waterworks Authority; Buddhism

บทนำ

การประปานครหลวง (กปน.) มีการบริหารงานเป็นระยะเวลากว่า 52 ปี ที่การประปานครหลวง (กปน.) ทำหน้าที่สำรวจ จัดหา ผลิต และจัดส่งน้ำประปาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลก (WHO) ไปสู่ประชาชนทุกครัวเรือนในเขตกรุงเทพฯ นนทบุรี และสมุทรปราการ เพื่อใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคในชีวิตประจำวัน มุ่งมั่นในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ มาพัฒนางานประปอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดทำแผนน้ำประปาปลอดภัย (Water Safety Plan: WSP) และโครงการปรับเปลี่ยนท่อประปาใหม่ในพื้นที่ต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนลุ่มน้ำฝั่งตะวันตกและตะวันออก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานระบบประปาให้เกิดความยั่งยืนเดินทางสร้างสรรค์นวัตกรรมและมุ่งมั่นพัฒนาบริการน้ำประปายังยืน (การประปานครหลวง, 2562)

นอกจากนั้นการประปานครหลวง มีการพัฒนาบริการประชาชนด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ผ่านมามีความท้าทายและข้อจำกัดด้านข้อมูลภัยที่อาจขาดความยืดหยุ่นและไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ อาทิ การยืนยันตัวตนของผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตต่างๆ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดทำระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่รวมทั้งการใช้ประโยชน์ของโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลของประเทศที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีความครอบคลุมเกือบทั่วทุกพื้นที่ ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัลของประชาชน ประกอบกับคุณภาพความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลยังเป็นข้อจำกัดที่สำคัญในการจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายและการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างและขยายความครอบคลุมของช่องทางการมีส่วนร่วมให้ประชาชนสามารถเสนอแนะความต้องการและความคาดหวังที่มีต่อบริการสาธารณะ เพื่อให้ภาครัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถตอบสนอง

ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยพัฒนาการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของหน่วยงานของรัฐให้ประชาชนสามารถเสนอและสะท้อนความคิดเห็นและความคาดหวังต่อการบริการสาธารณะได้ รวมทั้งเร่งปรับข้อกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบสารบรรณของส่วนราชการและเอกสารราชการให้เอื้อต่อการประยุกต์ใช้ดิจิทัล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

การประปานครหลวงเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวสู่เป้าหมายอนาคตที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ในด้านการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การช่วยพัฒนาอาชีพและการให้บริการน้ำประปอย่างทั่วถึงเพียงพอและมั่นคง การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนโดยการปรับปรุงระบบประปา การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การส่งเสริมกิจกรรมเชิงสังคมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (CSR) การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกัน การทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทยการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร การยกระดับขีดความสามารถองค์กรและการยกระดับการบริหารจัดการด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เป็นต้น (การประปานครหลวง, 2564)

หลักพุทธธรรม คือ อิทธิบาท 4 เป็นบทของพระธรรมเช่นว่าจะมีฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ที่เรียกว่าอิทธิบาท นี้ต้องมีและมีได้โดยไม่รู้สึกตัวคนที่มีการทำงานย่อมทำงานด้วยความพอใจความขยันขันแข็ง ความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอนี้เรียกว่าเขามีอิทธิบาททั้งสี่ประการนั้น โดยไม่รู้สีกตัว (พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญโญ, 2549) และเป็นคุณธรรมที่จะนำผู้ประพฤติปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนประสงค์ซึ่งต้องไม่เหลือวิสัยคือสิ่งที่ตนประสงค์นั้นต้องอยู่ในวิสัยที่อาจใช้ความเพียรพยายามทำให้เกิดขึ้นได้มิใช่เป็นความเพ้อฝันที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จคุณธรรมกลุ่มนี้เรียกว่า อิทธิบาท 4 (พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ, 2548)

ดังนั้นจึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวินัยกรรมการบริหารงานของการประปานครหลวง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้เห็นถึงแนวทางการบริหารจัดการที่เน้นการพัฒนาด้านวินัยกรรม โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาพัฒนาจิตใจด้วย โดยศึกษาครั้งนี้จะได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการ หลักอิทธิบาท 4 และวินัยกรรมการบริหารงานของการประปานครหลวง

หลักการเบื้องต้นสำหรับการบริหารจัดการ

แนวความคิดกับกระบวนการจัดการ (Process of Management) เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นว่าผู้จัดการมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้าง มีงานอะไรบ้างที่จะต้องทำ และควรจะทำอะไรก่อนหลัง นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้จัดการ ที่จะยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะกล่าวได้ว่าหัวใจของกระบวนการจัดการคือหน้าที่ของการบริหาร นอกจากนี้คำว่าบริหารยังหมายถึงการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น และหน้าที่ของนักบริหารมีอยู่ 7 ประการตามคำย่อในภาษาอังกฤษว่า POSDCoRB ดังนี้ (สมคิด บางโม, 2558)

P คือ Planning หมายถึง การวางแผนการจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานเป็นการสร้างกฎ กำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ล่วงหน้าว่า จะทำอะไรบ้างเพื่อให้งานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคตของผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรตามที่ตั้งไว้

O คือ Organization หมายถึง การจัดองค์กรเป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานและ ในสายบังคับบัญชาการจัดสายการทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์กร กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจภายในองค์กร

S คือ Staffing หมายถึง การจัดตัวบุคลากรเป็นการบริหารงานด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหาบุคลากรใหม่การพัฒนาบุคลากรการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีการประเมินผลการทำงาน การใช้คนให้เหมาะกับงานและการให้พ้นจากการทำงาน

D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการเป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีภาวะผู้นำ นับตั้งแต่การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชาและ การควบคุมการปฏิบัติงาน

Co คือ Coordinating หมายถึง การประสานงาน ประสานทำกิจกรรมด้านต่างๆ ของหน่วยงานการกำกับดูแลให้เกิดความร่วมมือ เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานให้เป็นไปสุ่อเป้าหมายเดียวกัน

R คือ Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหาร และสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบผลการปฏิบัติงาน และรายงานความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด

B คือ Budgeting หมายถึง การงบประมาณ การจัดการด้านงบประมาณ การบัญชี การใช้จ่ายต่างๆ การควบคุมและการตรวจสอบในด้านการเงิน

สำหรับหน้าที่หรือกระบวนการทางการบริหารที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่บริหารเป็นขั้นพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายๆ เพราะมีขั้นตอนที่เป็นเหตุเป็นผล และเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลังของการบริหาร ที่เป็นที่ยอมรับกันในสมัยใหม่นำไปสู่การพัฒนาแบบต่อเนื่อง ซึ่งสามารถที่จะแบ่งออกได้เป็น 4 หน้าที่ด้วยกัน คือ (เสนาะ ตีแยว, 2551)

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดขึ้นมาล่วงหน้าว่าเป้าหมายเป็นอย่างไร และมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้บรรลุจุดหมายนั้น ๆ

2. การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดสรรและเตรียมการกิจกรรมที่มอบหมายงานให้คนหรือกลุ่มคนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด กิจกรรมและอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน

3. การนำ (Leading) หมายถึง กระบวนการกระตุ้นส่งเสริมคนให้ทำงานเพื่อบรรลุผลตามแผนที่กำหนดไว้ การนำเกี่ยวข้องกับกระบวนการเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้มีการสร้างคน สร้างงาน ในส่วนของงานที่รับผิดชอบอยู่ และส่งเสริมให้คนเต็มใจทำงาน รวมถึงการกระตุ้นให้ทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบและผลการของการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือมาตรฐาน โดยผู้บริหารจะรับผิดชอบในการติดตาม กำกับดูแล ว่าสมาชิกในองค์การ ได้ประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานการประสานครหลวง ยึดหลักการบริหารจัดการ เพราะการจัดการเป็นศิลปะในการใช้ทรัพยากรขององค์การ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ องค์การทุกแห่งที่จัดตั้งขึ้นมาไม่สามารถที่จะพัฒนา ให้มีความเจริญหรือบรรลุเป้าหมายเองได้ จำเป็นต้องอาศัยให้มีการจัดการที่ดี ผู้จัดการ จะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องของการจัดการ และมีศิลปะที่ดีเพื่อนำพาองค์กรไปในทางที่ดีอีกด้วย และยังเป็นกิจการที่เกี่ยวกับการจัดการดำเนินงานให้มีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้งานขององค์กรสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน การควบคุม

นวัตกรรมการบริหารงานการประสานครหลวง

นวัตกรรม เป็นการผสมผสานระหว่างเครื่องมือกล และเทคนิคต่าง ๆ ที่มี 3 ลักษณะ ประกอบกัน ได้แก่ 1) จะต้องเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ (creative) และเป็นความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (feasible idea) 2) จะต้องสามารถนำไปใช้ได้ผลจริง (practical application) 3) มีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน (Distribution) (Alvin, Tofler, 1980) หากได้พิจารณาประเด็นที่เป็นแก่นหลักสำคัญของนิยามต่างๆ แล้ว จะพบว่ามี 3 ประเด็นที่เป็นมิติสำคัญของนวัตกรรม คือ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2553)

1. ความใหม่ (Newness) สิ่งที่ได้รับการยอมรับว่า มีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้นั้น ต้องมีความใหม่ คือ เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะมีลักษณะเป็นผลิตภัณฑ์ บริการ หรือ กระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นใหม่เลยก็ได้

2. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic benefits) คือการให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจหรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิด

มูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ นั้น ซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นอาจจะสามารถวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรงหรือไม่เป็นตัวเงินโดยตรงก็ได้

3. การใช้ความรู้และความคิดอย่างสร้างสรรค์ (Knowledge and creativity idea) สิ่งที่จะถือว่าเป็นนวัตกรรมได้นั้น จะต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบ การทำซ้ำ เป็นต้น

นวัตกรรมการบริหารงานการประสานครหลวงกับแนวโน้มการก่อตัวของอุดมคติ

ความคิดต่าง ๆ ในสังคมมีมากขึ้น ตามการเปิดรับสื่อของผู้บริโภค อิทธิพลของความคิดต่าง ๆ มีการเผยแพร่ออกไปใน Social Media และสามารถสร้างสังคมออนไลน์ที่มีความชอบในสิ่งเดียวกัน สร้างวัฒนธรรมออนไลน์และก่อให้เกิด กิจกรรมทางสังคมร่วมกัน เป็นเครือข่ายประชาสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กรมากขึ้นในอนาคต เพราะเครือข่ายจะสะท้อนความต้องการของสังคมและเรียกร้องเพื่อตรวจสอบธรรมาภิบาลขององค์กรได้ภาคประชาชนจะมีการตื่นตัวในสิทธิและหน้าที่ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

แนวโน้มการสนับสนุนธุรกิจที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ในยุคที่ผู้บริโภคได้รับการเชื่อมต่อและรับรู้ข่าวสารทางโลกออนไลน์อย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง จึงอาจมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจโดยใช้ความรู้สึกเป็นตัวนำแต่ในโลกของธุรกิจขนาดใหญ่นั้นยากที่องค์กรจะสามารถสร้างความรู้สึกร่วมกันกับลูกค้า ดังนั้น เพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งธุรกิจจำนวนมากต่างหันมาใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในหลาย ๆ วิธีในการโน้มน้าวใจผู้บริโภค ซึ่งวิธีการที่หลากหลายตั้งแต่การระดมทุน หรือการให้การสนับสนุน สำหรับโครงการเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในทางกลับกันความคิดริเริ่มทางสังคมเหล่านี้ทำให้องค์กร สามารถบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินการผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ช่วยสร้างความ เกี่ยวข้องและความผูกพันทางอารมณ์สำหรับองค์กรเพื่อทำการสื่อสารกิจกรรม อย่างไรก็ตามการ ตลาดที่ปราศจากการเข้าถึงเข้าใจผู้บริโภคอย่างมีความรู้สึกร่วมกันนั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้อีกต่อไป นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของข่าวปลอม ความถูกต้องในการสื่อสารการตลาดมีความสำคัญในการสร้าง ปัจจัยความน่าเชื่อถือสูงในผู้บริโภคเช่นเดียวกัน

Change Agent ในสังคมหนึ่ง ๆ มีปัญหาเดิม ๆ และปัญหาใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาเมื่อโลกเข้าสู่ยุคใหม่ เครื่องมือทางเทคโนโลยีและทัศนคติใหม่ ๆ เปิดโอกาสให้เกิดนวัตกรรมที่ช่วยนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เกิดผู้นำทางสังคมที่เป็น Change Agent ในที่ต่าง ๆ ทั้งใน และต่างประเทศ การให้ Change Agent เป็นเครือข่ายร่วมในการทำงานกับการประสานครหลวง เพื่อแก้ปัญหาสังคมผู้บริโภคที่ซับซ้อนน่าจะเป็นแนวคิดที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้นำทางสังคมเหล่านั้นช่วย เชื่อมโยงนวัตกรรมสู่สังคมในวงกว้าง และแสดงตัวอย่างนวัตกรรมชั้นยอดที่เกิดขึ้นตามที่ต่าง ๆ ของโลก

แนวโน้มใหม่ของการสร้าง Mindset Intrapreneurship พนักงานและผู้บริหารจากองค์กรต่าง ๆ ที่มีความสามารถสูงเริ่ม ล่าออกด้วยเหตุผล ต่างๆ ตาม Generation age ทำให้เกิดปัญหาใหญ่ คือ องค์กรขาดบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถ เพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้ องค์กรหลาย ๆ แห่งเริ่มส่งเสริมให้พนักงานพัฒนามี ความเป็นผู้ประกอบการ ภายใน หรือ Entrepreneurship ที่มีความพร้อมและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเสมือนตนเองเป็นเจ้าของกิจการ อย่างเต็มที่ พนักงานเหล่านั้นพร้อมเสนอตัวรับผิดชอบเสนอ ความคิดและสร้างนวัตกรรม ตลอดจนดำเนินกิจกรรมอย่างอดสาหะเพื่อน นำไปสู่ผลกำไรขององค์กรในบั้นปลาย

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการบริหารงานประปานครหลวง เป็นการดำเนินงานและการให้บริการ อันเป็นผลมาจากการสร้าง พัฒนา เพิ่มพูน ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้และ แนวปฏิบัติต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย การนำองค์กรสู่การจัดการนวัตกรรมที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรม นวัตกรรมเพื่อมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม วัฒนธรรมเพื่อมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม กระบวนการนวัตกรรม การจัดสรรทรัพยากรด้าน นวัตกรรมและผลลัพธ์ด้านนวัตกรรม

หลักอิทธิบาท 4 สำหรับการบริหารงานประปานครหลวง

อิทธิบาท 4 เป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะใช้หลักการและแนวคิดให้ ประสบผลสำเร็จตามหลักอิทธิบาท ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ใน พระไตรปิฎก เพื่อจะให้ เป็นข้อ ปฏิบัติ หรือ เป็นแนวทางให้ประสบผลสำเร็จ หรือประกอบการงานก็ดีเมื่อต้องการสมาธิเพื่อให้ กิจที่ทำนั้นดำเนินไปอย่างได้ผลดีก็พึงปลูกเร้าและชักจูงด้วยอิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่ไม่เคยล้าสมัย หรือหลักธรรมอันเป็นหลักแห่งความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ 4 ประการ ที่ในปัจจุบันแม้เราจะหลงลืมกันไปบ้างว่าคืออะไร แต่ถ้า หากได้ย้อนรำลึกกันบ้างว่ามีอะไร และคืออะไร จะเห็นได้ว่าหลักธรรมอายุ 2 พันกว่าปีนี้ ไม่มี คราวใดที่จะเรียกว่าล้าสมัย

1. ฉันทะ เพราะเหตุว่าทรงรักสิ่งที่ทรงทำ จึงได้ทำสิ่งที่ทำอยู่ในขณะนี้
2. วิริยะ คือความพากเพียร ความพยายามไม่ย่อท้อ
3. จิตตะ คือความเอาใจจดจ่อในสิ่งที่ทรงทำ เพราะฉะนั้นท่านจึงทำได้
4. วิมังสา ทำงานแล้วไม่ทิ้ง คอยตรวจสอบ ทบทวน ไตร่ตรอง พิจารณา

ดังนั้น หลักความสำเร็จ ปฏิบัติตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการที่ เรียกว่า อิทธิบาท (ธรรมให้ถึงความสำเร็จ) ซึ่งมี 4 ข้อ คือ

1. ฉันทะ รักงาน (การเห็นคุณค่า ความรัก ความพอใจ) คือ มีใจรัก พอใจจะทำสิ่งนั้น และทำด้วยใจรัก ต้องการทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำมิใช่สักว่าทำพอให้เสร็จ หรือเพียงเพราะอย่างได้รางวัลหรือผลกำไร

2. วิริยะ สู้งาน (ความเพียร เห็นเป็นความท้าทาย ใจสู้ ขยัน) คือ พากเพียรทำ ขยันหมั่น ประคบ หมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็งอดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดอวยก้าวไป ข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จ

3. จิตตะ ใส่ใจงาน (ความคิด อุทิศตัวต่องาน ใจจดจ่อ จริงจัง) คือ เอาจิตฝักใฝ่ ตั้งจิต รับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย ใช้ความคิดในเรื่อง นั้นบ่อยๆ เสมอๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ

4. วิมังสา ทำงานด้วยปัญญา (ไตร่ตรอง พิสูจน์ ทดสอบ ตรวจสอบ ตรวจสอบแก้ไข) ใช้ ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่ง หย่อน เกินเลยบกพร่องขัดข้องในสิ่งที่ทำนั้น โดยรู้จักทดลอง วางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2545)

ดังนั้น อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จเป็นบันไดแห่งความสุขและ ความสำเร็จ คนเราเมื่อมีความรักความพอใจ ขยันหมั่นเพียรความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอการ ทำงานย่อมมีประสิทธิภาพและคนทำงานก็ย่อมมีความสุข

บทสรุป

สำหรับการบูรณาการหลักหลักอิทธิบาท 4 สำหรับการบริหารงานของผู้บริหารและ พนักงานการประปานครหลวงนั้นมีดังต่อไปนี้ ฉันทะ รักงาน หมายถึง ปฏิบัติงานประปานคร หลวงด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด มีความสุขและจริงจังกับ งานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก เห็นอกเห็นใจผู้มาติดต่อขอรับบริการและให้ ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ สมัครใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะยาก ก็ตาม และพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษใด ๆ วิริยะ สู้งาน หมายถึง ปฏิบัติงานประปานครหลวงได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความ เหนื่อยยาก ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงาน ปฏิบัติงาน ด้วยความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ขยัน อดทน และตั้งใจ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานให้เพิ่มพูนเสมอ จิตตะ ใส่ใจงาน หมายถึง งานประปานครหลวง ต้องเอาใจใส่ ไม่ ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่ปฏิบัติงาน ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและ นอกเวลางาน มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจ ไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ เอาใจ ใส่ในงานและเพื่อนร่วมงานเมื่อพบปัญหาก็กพร้อมที่จะแก้ไขตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย วิมังสา ทำงานประปานครหลวง ด้วยปัญญา หมายถึง พิจารณา ใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป ไตร่ตรองและ ตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ตรวจสอบ/ประเมินคุณภาพและ

ประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล และนำความรู้ที่ได้จากการทำงานครั้งนี้ผ่านมาเพื่อเป็นเกณฑ์ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- การประปานครหลวง. (2564). *แผนวิสาหกิจ กปน* (ฉบับที่ 5) (ปี 2563–2565). กรุงเทพฯ: การประปานครหลวง.
- _____. (2562). *รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ: การประปานครหลวง.
- พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ). (2548). *อธิบายหลักธรรมตามหมวดจากนวโกวาท*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2545). *ธรรมานุญชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 46). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญฺโญ). (2549). *การงานที่เป็นสุข*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- สมคิด บางโม. (2558). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ. (2553). นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 33(128), 53.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีดี มีเดียไกด์ จำกัด.
- เสนาะ ดิยาวรรณ. (2551). *หลักการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Alvin, T. (1980). *The Third Wave*. New York: William Marrow.